

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Dołhy (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 listopada 2014 r.

sprawy **A. K.**

skazanego z art. 178a § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 8 stycznia 2014 r.,

pozostawiającego bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 9 listopada 2013 r.,

w przedmiocie określenia kary podlegającej wykonaniu;

p o s t a n o w i ł:

1. uchylić zaskarżone postanowienie oraz postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z dnia 9 listopada 2013 r., sygn. akt [...] i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć w stosunku do A. K. postępowanie wykonawcze dotyczące wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt [...];

2. wydatkami poniesionymi przez Sąd, związanymi z rozpoznaniem kasacji, obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z., wyrokiem z dnia 24 października 2013 r., uznał oskarżonego A. K. za winnego popełnienia występku z art 178a § 2 k.k., i za to na podstawie art. 178a § 2 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym; nadto na podstawie art. 42 § 2 k.k. i art. 43 § 1 k.k. orzekł środek kary w postaci zakazu prowadzenia rowerów na okres 1 roku.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w pierwszej instancji.

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2013 r., sygn. [...] Sąd Rejonowy w Z., działając na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) określił, że karą podlegającą wykonaniu wobec A. K. za czyn z art. 178a § 2 k.k., objęty wyrokiem z dnia 24 października 2013 r. w sprawie sygn.[...], jest kara grzywny w wysokości 1.200 zł w miejsce kary 4 miesięcy ograniczenia wolności.

W uzasadnieniu zajętego stanowiska Sąd Rejonowy w Z. powołał się na poglądy doktryny, zgodnie z którymi w wypadku, gdy kara ograniczenia wolności wymierzona za czyn objęty prawomocnym wyrokiem nie ma swojego odpowiednika w typie czynu zabronionego według nowej ustawy, to należy taką karę zamienić na karę grzywny.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez A. K. zażaleniem wniesionym w dniu 21 listopada 2013 r.

W przytoczonych motywach skazany zakwestionował zasadność zamiany orzeczonej kary ograniczenia wolności na karę grzywny, wskazując na brak możliwości wykonania tej ostatniej kary z powodu swojej trudnej sytuacji materialnej.

Na mocy zarządzenia z dnia 25 listopada 2013 r., na podstawie art. 463 § 1 k.p.k., zażalenie A. K. zostało przekazane do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w L.

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. [...], Sąd Okręgowy w L., działając na podstawie art. 1 § 2 k.k.w. w zw. z art. 430 § 1 k.p.k., pozostawił

przyjęty środek odwoławczy bez rozpoznania uznając, iż jest on niedopuszczalny z mocy ustawy.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy podał, że treść art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) nie przewiduje możliwości zaskarżenia orzeczeń wydanych w tym trybie, a podstaw do ich zaskarzania nie można dopatrywać się w przepisach art. 6 § 1 k.k.w., art. 21 k.k.w., ani art. 459 k.p.k., albowiem możliwość wnoszenia zażaleń w oparciu o wymienione przepisy jest ściśle limitowana.

W konsekwencji sąd odwoławczy uznał, że przyjęte zażalenie jest niedopuszczalne z mocy ustawy i nie podlega w związku z tym rozpoznaniu.

Od powyższego postanowienia kasacji wniósł – na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. – Prokurator Generalny. Zaskarżając orzeczenie w całości na korzyść A. K., zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 420 § 4 k.p.k. i art. 430 § 1 k.p.k., polegające na wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, że na postanowienia wydane w trybie art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) zażalenie jest niedopuszczalne z mocy ustawy, co skutkowało niezasadnym pozostawieniem bez rozpoznania przyjętego przez sąd I instancji zażalenia wniesionego przez skazanego A. K. i doprowadziło do uprawomocnienia się postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z dnia 9 listopada 2013 r., sygn.[...], wydanego z rażącą obrazą przepisu art. 50 ust. 2 ww. ustawy z dnia 27 września 2013 r. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z dnia 9 listopada 2013 r. „sygn. [...], i umorzenie w stosunku do A. K. postępowania wykonawczego dotyczącego wyroku Sądu Rejonowego w Z., sygn.. [...], z dnia 24 października 2013 r. na postawie art. 15 § 1 k.k.w.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym.

Autor kasacji zasadnie podnosi, że fakt nieuregulowania w ustawie z dnia 27 września 2013 r. kwestii zaskarżalności postanowień wydanych w trybie art. 50 tej ustawy nie wyłącza konstytucyjnego standardu dwuinstancyjności postępowań

sądowych, w których sąd orzeka o prawach i obowiązkach określonego podmiotu, czyli rozpatruje „sprawę” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Zwrócił na to uwagę Sąd Najwyższy podejmując w dniu 30 kwietnia 2014 r. uchwałę sygn. I KZP 4/14, w której przyjął, że na postanowienie w przedmiocie zastosowania art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) przysługuje zażalenie per analogiam do art. 420 § 4 k.p.k. (OSNKW 2014, z.6, poz. 45).

W świetle argumentacji Sądu Najwyższego pogląd prawny Sądu Okręgowego w L. wyrażony w postanowieniu sygn.[...], jakoby zażalenie A. K. na postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z dnia 9 listopada 2013 r., sygn. [...] było niedopuszczalne z mocy ustawy - jest błędny.

Konsekwencją przedmiotowego błędu było rażące naruszenie przez Sąd Okręgowy w L. przepisów art. 420 § 4 k.p.k. i art. 430 § 1 k.p.k., poprzez niezasadne pozostawienie bez rozpoznania wniesionego przez skazanego środka odwoławczego.

Postanowienie Sądu Okręgowego w L. sygn. [...] zakończyło postępowanie w przedmiocie kontrawencjonalizacji orzeczonej wobec A. K. kary ograniczenia wolności i doprowadziło do uprawomocnienia się postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z dnia 9 listopada 2013 r., sygn. [...], wydanego z rażącą obrazą art. 50 ust. 2 ww. ustawy z dnia 27 września 2013 r.

W postanowieniu tym Sąd Rejonowy w Z. niezasadnie zamienił orzeczoną wobec skazanego karę ograniczenia wolności na karę grzywny.

Wadliwość postanowienia z dnia 9 listopada 2013 r. wynika z faktu, że przepis art. 50 ust. 2 cytowanej ustawy nie zawiera reguł zamiany kary ograniczenia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo, które według tej ustawy stanowi wykroczenie, gdy odpowiedni przepis Kodeksu wykroczeń nie przewiduje za określony czyn tego rodzaju kary.

W takim wypadku - jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 kwietnia 2014 r., sygn. I KZP 6/14 - orzeczona kara ograniczenia wolności nie może być zamieniona na inną karę przewidzianą za to wykroczenie, zaś postępowanie wykonawcze winno być umorzone na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. w związku z

zaistnieniem „innej przyczyny wyłączającej postępowanie” (OSNKW 2014 r. z. 6, poz. 47).

W świetle powyższego, podzielając stanowisko autora kasacji, stwierdzić należy że postępowanie wykonawcze wobec A. K. - skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 24 października 2013 r., sygn.[...], na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności - powinno zostać umorzone na podstawie art. 15 § 1 k.k.w.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.